

‘Lente in West’ - impressies & achtergronden bij de cijfers van:

7/6/22 - avond met leeftijdsgroepen (l.gr)

9/6/22 - gemeenteavond (g.av)

... en bij de reacties van kringen

(versie 16jun22)

LEESWIJZER:

- We zijn begonnen met de input van de leeftijdsgroepen; die opmerkingen zijn genummerd, maar dat zegt niets over belangrijkheid, al is de 1^e vaak wel de meest samenvattende.
- Vervolgens is de andere input verwerkt; vooral het aanvullende is genoteerd en via “ad. 1, enz.” gekoppeld aan de genummerde punten van de leeftijdsgroepen.
- Alles teruglezend blijft het me opvallen dat er nogal eens alleen op de jongeren (leeftijd) gefocust wordt in de reacties, terwijl het punt veel meer mensen raakt dan alleen tot 25 (bv.).
- Dat gezegd hebbend er wel/toch voor gekozen om de reacties vanuit de jong volwassenen (16-22) integraal op te nemen!
- De input vanuit de JV - er waren 18 deelnemers! - is voor het grootste deel niet via de handreiking teruggekoppeld. Verandert het beeld niet echt, maar bevat zeker waardevolle gedachten en tips. Beide worden meegenomen in/door de JDC (jongerendienstcommissie).
-

Vraag 1	Als kerkenraad zien we al geruime tijd dat mensen om ons heen, jong en oud, de kerk verlaten en regelmatig ook het geloof loslaten. Dit baart ons zorgen. Daar kunnen we de ogen niet voor sluiten. Herken jij dit?
l.gr	<ol style="list-style-type: none"> 1. De relevantie van geloof en kerk(gang) zijn aan ernstige slijtage onderhevig. En als je anderen ziet gaan (wegblijven), rijst soms ook de vraag ‘waarom ben ik er nog wel?’<ul style="list-style-type: none"> • Sociale/groepsdruk speelt veel minder dan voorheen. • Verandering in ‘behoeften’ (consumentengedrag?). 2. Is er balans in ‘halen’ en ‘brengen’? (NB: met ‘halen’ als verlangen om bv. onderwijs en zegen te ontvangen is natuurlijk niets mis.) 3. Durven we dat gesprek - met (mogelijke) afhakers binnen 2 jaar - trouwens wel aan te gaan? Kennen we de echte oorzaken? Was het geloof wel geworteld? 4. Ook herkenbaar in eigen gezin (met pubers bv.). En de jonge ouders die er gelukkig nog zijn, hoe houden we die vast? 5. Zorg om jongeren (12+ en JV) 6. Corona is niet de oorzaak wel de aanjager van een slijtageproces dat al gaande was. 7. Overigens is kerk loslaten niet hetzelfde als geloof loslaten; een deel gaat naar ‘elders’ of houdt het ‘privé’ (zonder kerk). 8. Niet veel twintigers in de kerk; maar iemand signaleert ook dat mensen eind 20 toenemend naar de kerk gaan. 9. Is er nieuwsgierigheid om iets met het geloof te doen? De vorm maakt dan minder uit. ¹
g.av	ad. 1. <ul style="list-style-type: none"> • Tegelijk is het al jaren zo dat mensen uit WK vertrekken (om liturgie?) en anderen komen. (Maar per saldo minder kerkgangers.)

¹ Zie (slot van) het artikel van ds. Cees Hoek in de Waarheidsvriend van 9 juni 2022 (p.8-9).

	<ul style="list-style-type: none"> • Kerkgang is optie geworden. • Niet alleen in NL, ook Europees. <p>ad. 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • (mbt 'geworteld?') Ligt het wel aan de kerk...? • Wat hebben wij gedaan om die ander erbij te houden? <p>ad. 4.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het begint bij de geloofsoopvoeding van onze kinderen (bv. Rostock, Hemelvaartskamp). <p>ad. 5.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het belang van groepsvorming. • Verdieping kan later komen. <p>ad. 9.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn ook signalen van mensen die in WK diepgang vinden. • Opgemerkt tegen de achtergrond van de vraag (aan KR) of West nog in spoor van het gereformeerde belijden beweegt.
kringen	<p>ad. 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het is in de kerk niet maakbaar! <p>ad. 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gesprek over niet meer/minder gaan is moeilijk. <p>ad. 5.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minder jongeren in ochtenddienst; ook op JV en catechisatie / past in tijd alles moet snel, niet binden? • Probleem zit allereerst in geloofsoverdracht; als ouders niet trouw zijn, haken jongeren eerder af; dat 'redt' je niet met andere liturgie. • Jongeren veel mondiger en veel keus. • Als de tieners/begin 20'ers wegvallen, dan is betrokkenheid ouders ook een probleem... • Ergens bij horen is cruciaal. • We verliezen veel jongeren tijdens 'overgangsfase'; geen nadruk op afscheid bijbelklas, maar 'bevordering' naar nieuwe fase. <p>ad. 6.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Corona kan door thuis kijkers nog een vertekend beeld geven. • Verwarrend dat voorheen trouwe gemeenteleden nu incidenteel komen. <p>ad. 8.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ook nieuwe mensen, die bewust voor West kiezen.
16-22	<p>Dit wordt zeker herkend. Veel personen in de eigen omgevingen hebben de Westerkerk verlaten. Sommige zijn naar andere kerken gegaan, maar ook helemaal afscheid van het geloof genomen. Wanneer we afgelopen zondag (5 juni) om ons heen keken, zagen we slechts 3 of 4 bekende leeftijdsgenoten. Dit is wel erg weinig!</p> <p>Daarnaast wordt ook opgemerkt dat er (gelukkig) veel jongen kinderen in de kerk zijn (als je kijkt hoeveel er naar de bijbelklas gaan), maar de groep 16-22 jaar zijn er helaas maar weinig. Deels zal dit te maken hebben doordat er veel gezinnen naar Mozaïek zijn gegaan, maar ook zijn er verschillende gestopt met kerk en geloof. Dit kan mogelijk zijn door de verplichtingen die jongeren worden opgelegd door hun ouders qua kerk (catechisatie, clubs, diensten). Deze verplichting wordt ervaren als 'moeten' en wekt een negatief gevoel op.</p>
indiv.	
losse opm.	<ul style="list-style-type: none"> • 'neutrale' stem heeft nogal eens te maken met "nog niet lang in West". • Samenwonenden en anders geaarden niet apart zetten.

Vraag 2a	Tegelijk verlangen we ernaar dat de Westerkerk een plek van geestelijke vernieuwing is en zal blijven voor alle generaties. Vandaar ons motto 'Lente in
----------	---

[op de g.av iets aangepast]	<p>West'. Dit vraagt om een diepe afhankelijkheid van God en om bereidheid tot aanpassing waar nodig om nieuwe generaties hopelijk vast te houden.</p> <p>a. Beleef jij dat verlangen ook zo? Geef daar eens woorden aan.</p> <p>b. Hoe zouden we deze afhankelijkheid en die bereidheid meer tot uitdrukking kunnen brengen?</p>
l.gr	<p>1. Het verlangen naar <u>geestelijke</u> vernieuwing is breed gedragen; met een paar kanttekeningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is het ook geestelijke verdieping? In hoeverre zijn we gericht op God en wat Hij wil? • 'Niet te veel van kern af' (WT: beter helemaal niet...) Uit gesprek bleek dat te gaan over de eigen kleuren (meervoud!) → identiteit (en dat is geen 'evangeliegemeente') • Verlangen om 'iets' te vinden. (WT: dat klinkt anders dan 'halen'!) <p>2. Meer dan eens wordt wel een zekere reserve uitgesproken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niet alleen de buitenkant. • Jezelf niet zo belangrijk vinden. • 'Tot op het punt van frustratie: waar is de vernieuwing, de bereidheid tot aanpassing?'² <p>3. Verlangen om nieuwe generaties vast te houden. Ook een plek voor jongeren zijn. Oók = de andere generaties niet vergeten.</p> <p>4. Waardevolle opmerkingen over Schriftlezing en preek als een geheel (geen lied er tussen) en de opbouw.</p>
g.av	<p>ad. 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In steekwoorden: verscheidenheid, bereidheid, bidden (2x). • Geestelijke groei. Als het verandert om Woord (meer) binnen te laten komen dan is dat belangrijke, geestelijke verdieping. • Graag ruimte maken als dat anderen bij het geloof houdt. • Geestelijke vernieuwing altijd nodig en hangt niet af van vorm; aanpassing van vorm kan gegeven de tijd. <p>ad. 2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is al veel aangepast. • In West is het altijd al een zoektocht geweest. • Aanpassen lastig, maar gaat om Koninkrijk van God. • Er moet ook stabiliteit zijn. • Aanpassen moet van twee kanten komen... (WT: bedoeld wordt 'rekening houden met...?') • Niet alles fixeren op de liturgie. <p>ad. 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle generaties nodig voor de geloofsoverdracht en om van elkaar te leren. • Verlangen naar vernieuwing wordt gekoppeld aan verlangen naar eenheid. • En nog breder: ook voor geloof van de algemene, christelijke kerk.
Kringen	<p>ad. 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diepe afhankelijkheid is er nu ook en de WK heeft bewezen bereid te zijn tot aanpassingen. • Vraag de KR niet te veel aanpassing? • Concurrentie met Mozaiek is slechts uitstel van vertrek van jongeren. • Jezus paste zijn boodschap ook niet aan (Joh. 6:67). • Liever verdieping, groei of verbreding ipv vernieuwing (alsof het nu niet goed is). • Naar de kern: hoe geloven we samen in God? ⇔ hoe ervaren we het? • Geestelijke vernieuwing ligt aan voorganger én aan mezelf. <p>ad. 2.</p>

² WT: deze vond ik wel moeilijk te interpreteren

	<ul style="list-style-type: none"> • Niet met alle veranderingen meegaan; ook rust en stabiliteit nodig, weten waar je (in de liturgie) aan toe bent. • Niet constant vernieuwen, dan ga je juist verliezen. • De fijne balans tussen traditioneel en vernieuwing spreekt ons nu juist aan. • Of meer dan reserve: teveel geregisseerd? Top down ipv bottom up. Let liever op de grote lijn/richting ipv allerlei details. <p>ad. 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle generaties gaan ons aan het hart. Ook de jongeren - belofte bij doop om bij te dragen aan geloofsopvoeding. • Meelopen op pad van de jongeren, zonder te oordelen. / Leef zelf wat je hoort. • Een dienst 'voor iedereen' is wel een uitdaging. • En: 'er is geen kok die voor alle monden koken kan'.
16-22	<p>Voor een jong volwassene is het ook belangrijk om met leeftijdsgenoten op te trekken binnen de kerk. Helaas is deze erg beperkt. Er zijn wel JV-ers, maar veel van hen zie je niet tijdens de diensten of bij andere activiteiten.</p> <p>Een van de deelnemers heeft nog een vriendengroep uit de kerk van zijn ouders. Naast de diensten volgen, trekken zij veel met elkaar op en sporen elkaar aan om ook deel te nemen aan andere activiteiten.</p>
indiv.	
losse opm.	<ul style="list-style-type: none"> • "Westerkerk als vertrouwde thuishaven voor gelovigen in turbulente tijd."

<p>Vraag 2b</p> <p>[op de g.av iets aangepast]</p>	<p>Tegelijk verlangen we ernaar dat de Westerkerk een plek van geestelijke vernieuwing is en zal blijven voor alle generaties. Vandaar ons motto 'Lente in West'. Dit vraagt om een diepe afhankelijkheid van God en om bereidheid tot aanpassing waar nodig om nieuwe generaties hopelijk vast te houden.</p> <p>a. Beleef jij dat verlangen ook zo? Geef daar eens woorden aan.</p> <p>b. Hoe zouden we deze afhankelijkheid en die bereidheid meer tot uitdrukking kunnen brengen?</p> <p>Opmerking: de aanpassing van de b-vraag had alles te maken met de inhoud ervan. Hier gaat het niet zozeer om voor of tegen; de kleuren (groen, geel, rood) zeggen hier niet zoveel, dat blijkt ook wel uit de reacties.</p>
l.gr	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het verlangen is breed herkend en bereidheid is er, als het afhankelijkheid van God ten goede komt. 2. Kernwoorden zijn hier: GEBED, verbinding, gesprek, vertrouwen. <ul style="list-style-type: none"> • "Veranderen hoeft niet per se de oplossing te zijn. Misschien juist in (WT: ?) anker blijven te midden van de tijd, maar wel werken aan echte verbinding, geestelijke verdieping/onderwijs, elkaar zien/kennen." • Blijven luisteren en respect; en afhankelijk van God. 3. "Er zit spanning tussen afhankelijkheid van God en verandering om nieuwe generaties vast te houden." <ul style="list-style-type: none"> • Woord van God als leidraad / gebed / aanpassen geen doel in zichzelf. • Open staan voor de Heilige Geest / discipelschap. 4. "Constante focus op kern, visie, verlangen; daarover in gesprek (ipv vormen etc.)." • Maar...: de tijd verandert en daardoor de manier van invulling ook. • Missie formuleren? <i>Gedreven vanuit Gods liefde verlangen we dagelijks naar geestelijke vernieuwingen en naar het zijn van Zijn gemeente vol diversiteit in leeftijden en achtergronden.</i> 5. Bij verbinding:

	<ul style="list-style-type: none"> • God, de ander en ik. • Mentoraat, samenzijn, los van formeel iets; samenkomsten naast eredienst, maaltijd = laagdrempelig. • Tussen de generaties. • Eerlijkheid en puurheid. • Gesprek in/om dienst? Een getuigenis! (meer dan eens genoemd; ook bij andere vragen) • Trouw & gunning, gebonden aan het Woord. <p>6. Gesprek thuis: als je eerlijk bent, herken je de kritiek van je kinderen (lang, saaie elementen, ...) ook bij jezelf. Verlangen is er wel, maar...</p>
g.av	<p>ad. 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In steekwoorden: verscheidenheid, bereidheid, bidden (2x). • Meer aandacht voor besef van zonde/schuld/boetedoening, maar ook genade/blijdschap. <p>ad. 2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebed & Bijbel lezen! Dat stimuleren. • Samen God aanbidden en horen wat Hij zegt! • Appellerende, enthousiasmerende prediking. / Actueel en reformatorisch. <p>ad. 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zet preektekst ook in de app, dan kunnen we ons voorbereiden. <p>ad. 4.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vormgeving: eigentijdse, hedendaagse taal. • Taal van jongeren. • Taal van vertalingen, liederen en symbolen. <p>ad. 5.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werken aan <u>relatie</u> met jongeren; niet alleen in de liturgie aandacht voor hen. Is (bv.) catechisatie nog wel van deze tijd? • Generaties overstijgende activiteiten. • Getuigenissen van Bijbelse figuren en van nu. Vanuit alle generaties.
kringen	<p>ad. 2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dicht bij de Bijbel blijven, accent op woordverkondiging / gebed en actuele, diepgaande preek. <p>ad. 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blijf bij kracht (WT: DNA) Westerkerk; niet 'willen lijken op'. <p>ad. 5.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om de diensten heen gebeurt al heel veel moois; dat stimuleren. Dat gaat over meer dan alleen wat we zingen... • Die komen uit ons DNA en daarvoor geven we God de eer. <p>ad.6.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luisteren naar jongeren: wat hebben ze nodig? → ruimte geven.
16-22	<p>De geruststelling in veranderingen is dat wij afhankelijk zijn van Hem. Het is mooi dat er nieuwe dingen ontstaan, maar uiteindelijk heeft Hij een plan met deze wereld.</p> <p>Het zou goed zijn om deze afhankelijkheid ook te benadrukken in de communicatie naar de gemeente. Het zou mensen die het allemaal spannend vinden, wel meer gerust kunnen stellen.</p>
indiv.	
losse opm.	

Vraag 3a	<p>We zoeken een weg om ruimte te geven aan verschillende geloofstalen in de gemeente, verschillende manieren om God en elkaar te ontmoeten en naar zijn Stem te luisteren.</p> <p>a. Hoe sta je tegenover het idee van twee morgendiensten in de Westerkerk met een verschillend karakter, waarbij de tweede dienst zich dan met name zal richten op de jongere generaties?</p> <p>b. Hoe sta je tegenover het idee om in één morgendienst meer ruimte te geven aan elementen als bijvoorbeeld lofprijzing, inbreng van jongeren en/of meer interactie met de gemeente?</p>
l.gr	<p>1. Zeer duidelijk geluid voor één dienst; geen twee verschillende diensten op zondagmorgen. De belangrijkste en vaker genoemde motieven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een Herder, een kudde. • Jong en oud hebben elkaar nodig. • Niet alleen scheiding in gemeente, ook in gezinnen! • We zijn al een minderheid → elkaar vasthouden. • Twee diensten geeft focus op verschillen; we moeten focussen op de ENE. • Niet omdat vernieuwing niet mag, maar omdat eenheid onder druk staat. • Twee diensten 'dwingt' tot kiezen, wat je niet wil. <p>2. En bij de enkele voorstanders of neutralen is het geen breekpunt en/of wordt afgevraagd op het praktisch (met vrijwilligers) haalbaar is.</p> <p>3. En al dan niet expliciet verwoord is men er zich zeer bewust van deze keus met het oog op 'allen' dan om een soort B-dienst vraagt (zie vraag 3b). Dat als gemeente, <i>samen</i> dragen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Of blijven variëren tussen A, B en C? 's Morgens B/C en 's avonds A? - vindt niet veel bijval. Of: dat is toch nu al vaak zo? <p>4. Andere ervaringen met twee soorten diensten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eindhoven: mo - eigentijds / av - klassiek [maar dat laatste is recent veranderd in diversiteit aan afwisselende avonddiensten (lofprijzings-, gebeds-, leer- en klassieke diensten)]. • Bethelkerk: 2 verschillende morgendiensten; ontstaansgeschiedenis anders (ruimtegebrek) en na corona lijkt discussie te ontstaan om toch weer samen te komen, maar hoe??
g.av	<p>ad. 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Binding tussen de generaties. • Jong en oud: met elkaar blijven leren, ook om (jezelf) te blijven relativeren en uitgedaagd te worden, over en weer. • Prachtig om jonge mensen te zien. <p>ad. 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De 'gunfactor' wordt genoemd. • Variatie in diensten mag blijven. • Optie 1x per maand een C- of jongerendienst. Ander: extra, 2^e dienst voor jongeren die Engels willen zingen en óók verdieping willen.
kringen	<p>ad. 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een dienst, maar als we met twee de jongeren vasthouden, dan is het een ander verhaal. <p>ad. 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Optie om 4x/jaar een dienst om 10.45u te starten en afsluiten met een maaltijd. • Optie 1x per maand een C-dienst. <p>ad. 4.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een van de kringen stelt een soort 'Eindhoven-model' voor, voor de avonddiensten want die bestaan zo over 30 jaar (WT: of eerder...) niet meer.
16-22	<p>Dit vindt deze groep unaniem geen goed idee. Dit zou voor een 2-deling binnen de gemeente kunnen zorgen. Daarnaast zal de kerk nog leger aanvoelen.</p>

indiv.	
losse opm.	

Vraag 3b	<p>We zoeken een weg om ruimte te geven aan verschillende geloofstalen in de gemeente, verschillende manieren om God en elkaar te ontmoeten en naar zijn Stem te luisteren.</p> <p>a. Hoe sta je tegenover het idee van twee morgendiensten in de Westerkerk met een verschillend karakter, waarbij de tweede dienst zich dan met name zal richten op de jongere generaties?</p> <p>b. Hoe sta je tegenover het idee om in één morgendienst meer ruimte te geven aan elementen als bijvoorbeeld lofprijzing, inbreng van jongeren en/of meer interactie met de gemeente?</p>
l.gr	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er is een duidelijke meerderheid voor 'een soort B-dienst'; al is die iets minder groot (78%) dan de groep die zich tegen twee diensten uitspreekt (84%). 2. De motivatie: "In een gemeente ben je precies even veel waard als de ander en stel je je dus dienstbaar op; van ik naar wij." We moeten het <i>samen</i> doen. <ul style="list-style-type: none"> • "Het gaat niet om wat ik wil, maar wat God wil." 3. Gepleit wordt dan ook voor meer en <i>echte</i> inbreng van jongeren; niet alleen lezen. <ul style="list-style-type: none"> • Concreet: in de gebeden, in de lezing. (WT: en verder...?) • "Bouw jongerendiensten uit." • Kinderen komen aardig aan bod (kindermoment, Bijbelklas); tieners jongeren daarna nauwelijks! 4. En inbreng van de rest van de gemeente; participatie. 5. Er worden heel wat elementen genoemd; maar probeer niet alles in een dienst te proppen! <ul style="list-style-type: none"> • Dat wordt onrustig en maakt dienst te lang; hou het op max. een uur... [En: is 10.00u beginnen een optie?] • Preek: pakkend / diepgang, Bijbelstudie actueel / Bijbelgedeelte(n) en preek ineen (vaker genoemd) / max. 15-20 min., geeft tijd voor andere elementen / geen "u" en geen toga, dat geeft afstand / taal van deze tijd (en dat geldt ook voor liederen en zo). • Zingen: zeker ook 1 of 2 psalmen en verder brede keus... <ul style="list-style-type: none"> - ... en geen of hooguit 1 Engelstalig lied; NL is de taal van ons hart (vaak genoemd!) - ... en luisterlied...?? - denk er goed over na; we zingen graag mee, ook als antwoord op de preek. - ... 1^e lied is belangrijk; zet de toon, opent 't hart. • Momenten van stilte... • Getuigenissen van jong en oud. • Gebed door meerdere personen. • Een mix van instrumenten; orgel niet uitsluiten. 6. Bij 'een soort B-dienst': hoe gaat dat met gastvoorgangers...? 7. Een opmerking die bleef hangen: "Een B-dienst is een compromis die we als Westerkerk ontgroeid zijn. Je verliest ouderen → die beleven het als een C-dienst." (WT: is dat zo...?)
g.av	<p>ad. 1.</p> <p>Enkele tegengeluiden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • We hebben af en toe een zanggroep, dat is genoeg. • Het is goed zoals het nu is. <p>ad. 4.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interactie, getuigenis, geloofsleven delen, preekbespreking.

	<ul style="list-style-type: none"> • We kunnen van elkaar leren en elkaar waarderen. • In kleine groepjes bidden (aan het einde van de dienst, bv.). • Gebruik mobiel voor kinderen en jeugd. <p>ad. 5.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inhoud moet hout snijden. • Niet rommelig. • Gewone kleding; maar dat vindt niet iedereen... • Tijd voor lofprijzing (20 min.?) ; vaker genoemd.
kringen	<p>ad. 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wie vraagt erom? - jongeren wennen niet aan kerkdienst, gaan naar kindernevendienst. • Beperkt aantal B-diensten voor deel van de gemeente is acceptabel. • Laat het - ook bij veranderingen - wel eredienst blijven! • Niet krampachtig vasthouden, noch geforceerd meegaan. <p>ad. 2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gods Geest niet voor de voeten lopen. <p>ad. 4.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kinderen: bekende liederen, gebedspunten en weer terug in de dienst. • Laat ds'sen gemeenteleden uitnodigen te helpen bij de dienst. • En koesteren wat er al aan diversiteit is. • Laat ook vrouwen participeren in de gebeden. • Gebed door meerderen is niet voor iedereen een verrijking. • Kan te lang worden. • Gebed hoort bij predikant. <p>ad. 4/5.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Richt je niet alleen op jongeren... → over welke leeftijdsgroep gaat dat eigenlijk? Ook ouderen! <p>ad. 5.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemeentezang! - geen optreden of uitvoering. • Diensten zijn nu al vaak flink gevuld. Dus niet van alles er in rommelen (woorden van WT). • Vrijheid om lofprijzing ook lichamelijk te uiten (staan, opheffen handen). <p>ad. 6.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eigen predikanten redden zich wel met band en zo, maar gastpredikanten soms erg traditioneel. • ... maar die kunnen ook niet zomaar 'in een andere stijl stappen'; is daar oog voor?
16-22	<p>Hier is deze groep zeer positief over. De afgelopen periode hebben we dit in de 'pilot'-diensten kunnen ervaren. Vooral de B en C diensten spraken ons erg aan. Wel wordt er opgemerkt dat er wel verschil zit tussen de voorgangers. In onze ogen zou het geen probleem zijn om deze diensten wekelijks af te wisselen. Wellicht is het goed om hier wel een 'vast ritme' in aan te brengen.</p> <p>Ook zijn er nog enkele aanbevelingen, o.b.v. de 'pilot'-diensten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niet enkel in liederen en liturgie aanpassingen doen (cosmetisch), maar ook bijvoorbeeld de preek bondiger houden. • De dominee hoeft niet per se op de preekstoel (boven de gemeente) te gaan staan, maar kan ook de preek vanaf de tafel houden • Inhoud van de preek kan bondiger en praktischer. Mogelijk kleinere gedeeltes van Bijbelteksten behandelen en meer praktische handvatten meegeven voor de week erna. • Technische middelen, zoals mentimeter en andere polls, <u>niet gebruiken tijdens de dienst</u>. Dit maakt het rommelig en niet iedereen kan dan deelnemen. Wel kunnen deze onderdelen ingezet worden in de voorbereiding van een dienst (bijv. doormiddel van een oproep in de weekbrief). • Samen bidden (met een gemeentelid) voelt gemaakt en geeft geen toegevoegde waarde.

	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid dat gemeenteleden deel van de preek doen. Bijvoorbeeld door iemand die een bloei in het geloof heeft doorgemaakt of een bijzondere geloofservaring heeft meegemaakt. • Jeugd / jongeren betrekken bij de voorbereiding. Nu worden er jongeren vanuit catechisatie of JV gevraagd. Maar er zijn ook jongeren buiten deze activiteiten die hier graag aan willen bijdragen.
indiv.	
losse opm.	<ul style="list-style-type: none"> • De vrouw in het ambt is ook 'meer participatie'; kan vernieuwing stimuleren. (2x) • Werkgroep eredienst instellen. • Bij alles geldt: Probeer vaste patronen en voorspelbaarheid te vermijden. Verassend en schurend zijn zowel inhoudelijk als qua vormgeving belangrijk.